

Valtuustoaloite puhe- ja läsnäolo-oikeuden myöntämisestä nuorten edustajalle kaupunginvaltuuston kokouksiin

Kaupunginhallitus 25.11.2019 § 272

Senni Martikainen / Iisalmen Vihreät valtuustoryhmä antoi valtuustoaloitteen puhe- ja läsnäolo-oikeuden myöntämisestä nuorten edustajalle kaupunginvaltuuston kokouksiin, asianumero IIS/544/00.02.00.04/2019.

Viime viikolla vietettiin valtakunnallista nuorten politiikkaviikkoa, jonka tehtävänä on kannustaa nuoria yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Poliittikkaviikon teemana oli tänä vuonna politiikan uudistaminen. Nuoret keksivät uusia vaikuttamisen keinoja ja tapoja yhdessä dialogissa aikuisten kanssa.

Lapset ja nuoret jäävät politiikassa usein aliedustetuiksi. Vaikka päätöksenteossa tulisi kuulla ryhmiä, joita päätökset ja niiden vaikutukset koskettavat, unohtuvat nämä usein valmistelu- päätös- ja toimeenpanovaiheessa. Kuntalain 26 §:n mukaan jokaisessa kunnassa tulee olla kaupunginhallituksen nimittämä nuorisovaltuusto tai muu vastaava vaikuttajaryhmä joka kaupungissamme on Iisalmen nuorisoneuvosto INN. Nuorten osallisuutta ja vaikuttamisen mahdollisuuksia on pyritty lisäämään myös luomalla kummivaltuutettujärjestelmä, jonka avulla lisätään keskustelua ja ideoiden jakamista nuorisoneuvostolaisten ja kaupunginvaltuutettujen välillä.

Kuntaliiton hallintosääntömallissa (2016, 94 §) tuodaan esille mahdollisuus myöntää puhe- ja läsnäolo-oikeus nuorisovaltuuston edustajalle. Mallissa perusteluiksi esitetään se, että alle 18-vuotiailla ei ole äänioikeutta eikä vaalikelpoisuutta -kuntavaaleissa. Siten alle 18-vuotiaat eivät voi äänestää oman ikäryhmänsä edustajaa valtuustoon. Reilu puolet Suomen kunnista on myöntänyt nuorisovaltuuston edustajalle läsnä- ja puheoikeuden valtuuston kokouksiin (Suomen nuorisovaltuustojen liitto, 2019).

Esitämme, että Iisalmen kaupunki myöntää läsnä- ja puheoikeuden nuorten edustajalle kaupunginvaltuuston kokouksiin. Edustajan tulee edustaa kuntalain 26 §:n nojalla valittua vaikuttajaryhmää ja olla alle 18-vuotias. Saman oikeuden myöntämisestä myös muihin kaupungin päättäviin toimielimiin on selvitettävä.

Kaupunginjohtajan päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee aloitteen tietoonsa saatetuksi, käy asian valmistelua ohjaavan lähetekeskustelun ja lähettää sen hallintopalveluihin ja johtoryhmälle valmisteltavaksi. Aloite on käsiteltävä 11.5.2020 mennessä.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen ohjeistaen valmistelua siten, että selvitetään aloitteen ohella yhteistyömuodot ja muut vaihtoehdot nuorison kuulemisessa. Valmistelun yhteydessä kuullaan nuorisoneuvostoa sekä tarkennetaan hyvinvointijaoston roolia nuorisoasioissa.

Toimenpiteet
hallintopalvelut ja johtoryhmä

Iisalmen kaupunginhallitus 24.2.2020 § 33

Valmistelu

Valmistelijana hallintojohtaja Tiina Karppinen, p. 0400 771 092

Valmistelijan selostus

Iisalmen kaupunginhallitus ja Iisalmen nuorisoneuvosto ovat pitäneet yhteiskokouksen 24.2.2020.

Nuorisoneuvoston eli INN toimintaohjeen mukaan nuorisoneuvoston tarkoituksena on saada Iisalmessa nuorten ääni kuuluville, edistää nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja toimia linkkinä nuorten ja päättäjien välillä. INN antaa lausuntoja ja kannanottoja nuoria koskevissa kysymyksissä. Nuorisoneuvostoon kuuluu enintään 12 jäsentä, joista kahdeksan on eri oppilaitosten opiskelijoita.

Toimintaohjeen mukaan nuorisoneuvoston tehtävänä on

- Edistää ja seurata päätöksentekoa nuorten näkökulmasta sekä edistää Iisalmen kaupungin päättäjien ja nuorten välistä yhteistyötä
- Vaikuttaa siihen, että kaupunki kehittäessään palveluja huolehtii niiden riittävydestä ja soveltuvuudesta nuorille
- Tehdä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja nuoria ja heidän elinolojaankoskevissa asioissa. Nuorisoneuvostolla on em. asioita valmistellessaan oikeus kuulla asiantuntijoita.
- Edistää osaltaan nuorille tarkoitettujen palveluja koskevaa tiedottamista ja tiedonkulkua
- Edistää nuorten osallisuutta, kuulemista ja vaikuttamista
- Käsitellä nuortenideat.fi -kanavalle tulleet nuorten aloitteet ja tarpeen mukaan viedä niitä eteenpäin jatkovalmisteluun

Toimintaohjeen mukaan nuorisoneuvoston yhteydenpito lautakuntiin

- Koulutus-, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan esityslistojen julkaisemisesta lähetetään tieto nuorisoneuvoston puheenjohtajalle
- INN voi kiinnostuksen mukaan valita listalta asian(t), jossa se haluaa tulla kuulluksi neuvoteltuaan ensin lautakunnan esittelijän kanssa asiasta
- Nuorisoneuvosto valitsee yhteyshenkilöt lautakuntiin

Nuorisoneuvosto on mm.

- antanut 8.5.2019 lausunnon Rantalán Pappilan asemakaavan muutoksesta luonnosvaiheessa
- antanut 28.3.2019 lausunnon Kivirannan pientaloalueen asemakaavan muutoksesta luonnosvaiheessa
- kutsuttu Kankaan liikunta-alueen kaavaehdotuksen esittelytilaisuuteen 21.3.2019
- pitänyt hyvinvointijaoston ja nuorisoneuvoston suunnittelukokouksen 16.5.2018. Tilaisuudessa on käsitelty mm. kohdassa 4 sitä, miten nuoret otetaan mukaan palvelujen suunnitteluun
- antanut 4.4.2018 lausunnon Kankaan liikunta-alueesta luonnosvaiheessa
- antanut syksyllä 2017 kannanoton Iisalmen pohjoisten koulujen tulevaisuudesta

Strategisten tavoitteiden ja yritysvaikutusten arviointi sekä kuntien päätösten ennakkoarviointimenettely

Päätös toteuttaa strategian tavoitetta 2 osaava ja hyvinvoiva iisalmelainen.

Lisätietona jaetaan

- Nuorisoneuvoston toimintaohje 3.6.2015

Kaupunginjohtajan päätösehdotus

Päätösehdotus annetaan kokouksessa.

Päätös

Päätettiin yksimielisesti, että

- päivitetään nuorisoneuvoston toimintaohje
- nuorisoneuvoston vaikuttamismahdollisuuksia lisätään velvoittamalla hyvinvointijaosto säännölliseen yhteistyöhön nuorisoneuvoston ja oppilaitosten oppilas- ja opiskelijakuntien kanssa
- kehitetään kummitoiminnan ohella nuorisoneuvoston ja kaupungin yhteistyötä viranhaltijoiden suuntaan nimeämällä toimialajohtajat nuorisoneuvoston yhteistyökumppaneiksi

Anne Roponen esitti, että asiassa kuullaan muiden oppilaitosten oppilaskuntia ennen asian päättämistä. Ehdotusta ei kannatettu.

Anne Roponen esitti eriävän mielipiteen kirjallisena.

Muistio keskustelusta nuorisoneuvoston ja kaupunginhallituksen kanssa klo 15.

Nuorisoneuvoston yhteistyöhön on nimetty viisi kummivaltuutettua, jotka ovat kokouksissa aktiivisesti mukana. Nuoret tuntevat pystyvänsä vaikuttamaan asioihin. Nuorisoneuvosto voi laatia toimintasuunnitelman seuraavalle vuodelle alkusyksyllä. Kaupunginhallituksen jäsenet toivat esille, että nuorisoneuvosto voi vaikuttaa myös puolueyhymien kautta.

Muutoksenhaku

1 A. Päätöksestä ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta, koska päätös koskee valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalaki 136 §.

Toimenpiteet

Kaupunginvaltuusto

Nuorisoneuvosto

Hyvinvointijaosto